

Eindverslag informateurs informatiefase Ooststellingwerf 2022

Inleidende beschouwing

Selectie informateurs

OoststellingwerfsBelang heeft een eerste informateur benaderd in de persoon van de heer Jan Zwiers en heeft op 30 maart 2022 de andere fracties verzocht om kandidaten voor de rol van een tweede onafhankelijk informateur voor te dragen. OoststellingwerfsBelang heeft op 4 april 2022 uit de aangedragen kandidaten een tweede informateur gekozen die qua politiek profiel, ervaring en/ of kennis complementair is aan de eerste informateur in de persoon van Magda Berndszen. De informateurs hebben de opdracht aanvaard op 4 april 2022.

Eerste beschouwing van de informateurs

Ons is gebleken dat de bestuursperiode 2018-2022 is gekenmerkt door afwisselende periodes van onrust binnen het college en enkele fracties in de gemeenteraad. Dit kwam de stabiliteit in het gemeentebestuur niet ten goede. Ook de uitvoering van het raadsprogramma kwam onder druk en afspraken hierover stonden ter discussie. Het college haalde uiteindelijk de eindstreep maar daar was veel inspanning en begrip voor nodig.

De gevoerde gesprekken werden richting gegeven door voorgaande en de verkiezingsprogramma's van de 9 partijen.

We zien verder een versnipperde politieke setting met 9 partijen op in totaal 21 zetels in uw raad. Hieronder het verloop van de verkiezingen 2014 t/m 2022.

Aantal zetels

	2022	2018	2014
Ooststellingswerfs Belang	5	7	6
PvdA	3	3	4
CDA	2	3	4
VVD	2	3	2
D66	1	1	1
CU	1	1	1
GL	3	2	2
St+	-	1	1
LSO	2	-	-
VPO	2	-	-

Wij beschouwen ons advies als input voor de formateur in het vervolgproces.

Opdracht, verantwoording en aanpak

De opdrachtformulering van OoststellingwerfsBelang aan de informateurs is:

“Verken de mogelijkheden die partijen geschikt achten voor het vormen van een solide meerderheidscoalitie:

- die met een heldere, gezamenlijke visie, daadkrachtig kan werken aan de opgaven voor de gemeente Ooststellingwerf in de komende jaren;
- die een stabiel en herkenbaar college kan vormen voor de komende vier jaren;
- die recht doet aan de uitslag van de verkiezingen;
- en verken of er draagvlak in de gemeenteraad aanwezig is voor een raadsakkoord of raadsprogramma. Uitgangspunt is dat de coalitie de wethouders levert en het inhoudelijk programma wordt geschreven met alle partijen in de raad. Het raadsakkoord of raadsprogramma wordt gesloten met de raad.”

Werkwijze

De informateurs hebben op vrijdag 8 april afzonderlijke gesprekken gevoerd met zes fracties en op zaterdag 9 april gesprekken gevoerd met de overige drie fracties. De gesprekken waren vertrouwelijk van aard. Bij elk gesprek waren aanwezig de twee informateurs, twee vertegenwoordigers van elke fractie en de griffier. Van elk gesprek is een vertrouwelijk concept-verslag gemaakt en voorgelegd ter controle aan de gespreksdeelnemers. Elke fractie kreeg de gelegenheid het concept-verslag van het eigen gesprek desgewenst van wijzigingsvoorstellen cq. aanvullingen te voorzien.

Er is met twee partijen een aanvullend gesprek gevoerd omdat we nadere toelichting wilden op enkele punten.

Gespreksonderwerpen:

- terugblik op de afgelopen raadsperiode;
- de bestuurscultuur van de vorige raadsperiode;
- duiding van de verkiezingsuitslag;
- hoe de fracties kijken naar een raadsakkoord of raadsprogramma;
- hoe de fracties kijken naar een coalitieakkoord of college;
- de fracties voorgelegd hebben waar hun voorkeur naar uitgaat: een raadsprogramma met een college die dienstbaar is aan de hele raad, of college met een traditioneel coalitieakkoord;
- gesondeerd hoe de partijen staan tov onderwerpen die de opgave de komende jaren gaan bepalen: wonen, het sociaal domein, duurzaamheid, natuur en belastingen.

Conclusies

We concluderen dat de meeste raadsfracties in meer of mindere mate een voorstander zijn van dualisme. Hieronder verstaan wij een college dat zich richt op de gehele gemeenteraad. Randvoorwaardelijk hiervoor is dat zowel het college als de gemeenteraad een attitude hebben gebaseerd op wederkerigheid en wederzijds vertrouwen.

Een andere randvoorwaarde is overeenstemming over wat een raadsakkoord dan wel een raadsprogramma inhoudt. Voorbeelden van verschillen zijn het al dan niet door alle partijen ondertekenen, mate van detaillering en mate van doorrekening. Opgemerkt dient te worden dat een structuur van gedoogpartijen niet passend is bij dualisme.

Partijen geven aan dat zij de kwaliteit van wethouders vanwege de grote opgaven van de komende jaren in relatie tot dualisme een belangrijk element vinden.

Uit de gesprekken is gebleken dat er over de volgende inhoudelijke thema's overeenstemming is of kan worden bereikt:

- Wonen. Voor elke partij is het duidelijk dat er een grote woonopgave ligt. Over de invulling wordt weliswaar verschillend gedacht, maar de verwachting is dat hierover overeenstemming kan worden bereikt.
- Sociaal domein, waaronder armoedebelid. Hierover bestaat in grote mate consensus.

Belangrijke thema's waarover op dit moment nog verschillen bestaan zijn natuur, duurzaamheid en lokale belastingen. Deze zullen tijdens het formatieproces verder moeten worden besproken.

Vijf partijen hebben aangegeven dat zij vinden dat de wethouders in de gemeente moeten wonen.

Samenstelling van het college: uit de gesprekken is gebleken dat er voorkeur bestaat voor een breed gedragen college. Daarbij zouden de partijen OostellingswerfsBelang, PvdA, CDA en GroenLinks een viertal wethouders moeten voordragen aan de raad voor een stabiel college.

Aanbevelingen

Wij bevelen aan het dualisme als uitgangspunt te hanteren voor de nieuwe gemeenteraad en het nieuwe college.

Wij bevelen aan om de komende vier jaar op basis van een raadsakkoord te werken.

Wij bevelen aan om voor de totstandkoming van een raadsakkoord een externe deskundige uit te nodigen om de raadsleden te informeren over het dualisme in relatie tot een raadsakkoord. Het doel hiervan is dat iedereen dezelfde uitgangspunten en terminologie hanteert bij het opstellen van een raadsakkoord. Het lijkt ons verstandig dat zodra de samenstelling van het nieuwe college bekend is, zij zich op dezelfde wijze laat informeren als de gemeenteraad.

Het lijkt ons verstandig, gelet op de grote opgaven die er de komende jaren op de gemeente afkomen, extra aandacht te besteden aan de competenties van wethouders.

Om te komen tot een breed gedragen en stabiel college, bevelen we aan om de volgende partijen een wethouder te laten voordragen: OoststellingwerfsBelang, PvdA, CDA en GroenLinks.

Voor het vervolg bevelen we aan een externe formateur aan te stellen.

Naast een advies voor dualisme en een raadsakkoord geven we bovenstaand een aantal aanvullende adviezen mee. Wij hopen hiermee een bijdrage te leveren aan een stabiel en kwalitatief goed bestuur van de gemeente Ooststellingwerf.

Datum: 19 april 2022

Jan Zwiers

Magda Bernds